Regionrevisorerna
Revisorsgrupp I

Diarienummer
RK 2020-0002

Regionfullmäktige i Region Stockholm
Organisationsnummer 232100-0016

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2020 för Region Stockholm

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2020 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har presenterats i Delrapport 2020 för Regionstyrelsen (RK 2020-0002) och utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Fullmäktige har i budgeten för 2020 fastställt tre inriktningsmål och fem nämndspecifika mål, varav ett finansiellt inriktningsmål. I delårsrapporten framgår att det finns risk för att målen för hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken till följd av coronapandemin inte kommer att uppnås. Målen om en ekonomi i balans och om att Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare är svårbedömda. Vi revisorer anser därför att det verksamhetsmässiga resultatet med anledning av covid-19 är svårbedömt.

Delårsrapporten för Region Stockholm visar ett positivt resultat för perioden på 3 536 mnkr inklusive engångsposter. Motsvarande period 2019 redovisades ett positivt resultat på 2 735 mnkr. Vi revisorer bedömer därför att resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2020 är förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om för 2020.

Pandemin har medfört att de ekonomiska förutsättningarna är osäkra när det gäller effekten av uppskjuten och utebliven vård, vilket statsbidrag som regionen kommer att erhålla med anledning av coronapandemin och hur utdragen den blir. Pandemin har också medfört att nämnder och styrelser

pausat åtgärdsprogram, vilket riskerar att påverka kostnadsutvecklingen i den ordinarie verksamheten negativt inte bara i år utan för flera år framöver. Vi revisorer bedömer därför att regionstyrelsens prognos för det ekonomiska resultatet 2020 för Region Stockholm är svårbedömd.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Stockholm 2020-11-05

Kenneth Strömberg	Irené Seth	Anita Johansson
Christer Grunder	Ewa Törngren	Göran Råsmar
Lars Bergstig		

Bilaga:
Delrapport 2020 för Regionstyrelsen (RK 2020-0002)

REGIONREVISORERNA

Delrapport 2020

Regionstyrelsen

Region Stockholm

Sammanfattning

I denna rapport ges en lägesrapport utifrån de granskningar som genomförts hittills under året inkl. en översiktlig granskning av regionstyrelsens delårsrapport för Region Stockholm. Rapporten är en delrapportering inför den slutliga avrapporteringen och bedömning utifrån årets granskning i mars/april 2021.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Regionstyrelsen prognostiserar årets resultat för Region Stockholm till 3 323 mnkr, vilket är 3 012 mnkr högre än budgeterat. Den pågående pandemin har påverkat både verksamhet och ekonomi hittills under året och i prognosen bedöms nettoeffekten av pandemin uppgå till ca 4 900 mnkr. Den negativa påverkan till följd av pandemin uppvägs dock av högre statsbidrag, lägre pensionskostnader och lägre finansiella kostnader än budgeterat samt av reavinster från fastighetsförsäljningar. Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i delårsrapporten.

Regionfullmäktige har beslutat att vid bedömningen av om nämnder och styrelser uppnått sina budgeterade resultatkrav ska merkostnader och minskade intäkter till följd av coronapandemin undantas. Efter att hänsyn tagits till ekonomiska effekter av pandemin är det endast Karolinska Universitetssjukhuset och Södersjukhuset som prognostiserar underskott. Revisionen har dock noterat att regionstyrelsen vid bedömningen av resultatkravet inte tagit hänsyn till minskade intäkter till följd av coronapandemin vid Karolinska. Revisionen bedömer att även om de minskade intäkterna undantas kan Karolinska få svårt att uppnå det ekonomiska resultatkravet, framför allt om överenskommelser om strategiska investeringar och om ersättning för högre produktion inte kan träffas med berörda parter.

Revisionen har under flera år påtalat risken för att vidtagna åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen inte kommer att ge tillräcklig effekt på längre sikt. Inte minst mot bakgrund av att skatteintäkterna beräknas utvecklas i en lägre takt än hittills. Pandemin har medfört att de ekonomiska förutsättningarna är osäkra när det gäller dels kostnader för att omhänderta den planerade och den uteblivna vården som fått stå tillbaka under pandemin, dels vilken ersättning som regionen kommer att erhålla från staten. Det finns också risk för att pandemin blir mer utdragen. Pandemin har också medfört att nämnder och bolag pausat tidigare beslutade åtgärdsprogram, vilket riskerar att påverka kostnadsutvecklingen i den ordinarie verksamheten negativt framöver. Pandemin har ökat osäkerheten om den ekonomiska utvecklingen inte bara i år utan för flera år framöver.

Revisionen bedömer att regionstyrelsens prognos för det ekonomiska resultatet för Region Stockholm med anledning av coronapanemin är svårbedömd.

Coronapandemin har framförallt under våren inneburit att flera verksamheter helt eller delvis ställde om sin ordinarie verksamhet för att kunna hantera den akuta situationen. En konsekvens av detta har varit att endast 21 av 26 indikatorer för regionfullmäktiges mål har kunnat mätas till delåret. Enligt regionstyrelsens delårsrapport finns risk för att målet *En hälso- och sjukvård av god kvalitet* inte kommer att uppnås då verksamheten på grund av pandemin inte kommer att kunna genomföras enligt fullmäktiges uppdrag och mål. Målen om *Ett resultat i balans* och *Region Stockholm ska bli en hållbar arbetsgivare* är till följd av pandemin svårbedömda. Revisionen bedömer att regionstyrelsen behöver förtydliga hur måluppfyllelsen ska bedömas för att i ansvarsbedömningen kunna ta ställning till det verksamhetsmässiga resultatet för nämnder och styrelser. Revisionen konstaterar att regionstyrelsen i delårsrapporten inte anger hur de uppdrag som nämnder föreslagit ska pausas eller förändras, ska hanteras. Risk finns annars att fullmäktige inte har någon grund för att i ansvarsbedömningen ta ställning till det verksamhetsmässiga resultatet för nämnder och styrelser.

Revisionen bedömer att regionstyrelsens prognos för det verksamhetsmässiga resultatet med anledning av covid-19 är svårbedömd.

Intern styrning och kontroll

Revisionen bedömer att det fortfarande råder stor osäkerhet kring de ekonomiska konsekvenserna till följd av pandemin, dvs. vilka merkostnader som uppstår med anledning av pandemin och vilka resurser som regionen kommer att tillföras från staten. Det handlar inte bara om de direkta kostnaderna som uppstår i samband med vård av covid-19 patienter utan även förlorade intäkter för t.ex. trafiken och kostnader för uppskjuten vård. Revisionen konstaterar att det ännu inte tagits några formella beslut om fördelningsprinciper eller hur eventuella kvarstående underskott ska hanteras på respektive nämnd och bolag i det fall regionen inte får full kostnadstäckning från staten för de ekonomiska effekterna av pandemin.

Vidare ser revisionen en fortsatt risk för att den underliggande kostnadsutvecklingen inom hälso-och sjukvården, främst akutsjukhusen, är alltför hög då planerade åtgärdsprogram pausats till följd av pandemin. Det finns även risk att verksamheterna inte vet hur de ska planera sin ekonomi och verksamhet framöver då de långsiktiga ekonomiska effekterna av pandemin ännu inte är tydliggjorda. Det gäller hur finansieringen av den uppskjutna vården ska hanteras, men också hur kollektivtrafiken ska finansieras framöver då resenärsunderlaget fortsatt är oklart, och därmed biljettintäkterna, samtidigt som full trafik ska utföras för att minska trängseln.

Utvecklingsarbetet inom investeringsstyrningen har till följd av pandemin fått stå tillbaka under våren. Därför har de investeringstunga verksamheterna på egen hand fått skapa rutiner och mallar för hanteringen. Det innebär enligt revisionen risk för att de åtgärder som respektive verksamhet vidtar inte är i linje med den utveckling som är önskvärd för regionen i stort.

Med anledning av coronapandemin tvingades regionstyrelsen och övriga verksamheter att snabbt ställa om till ett läge med krisarbete. För att stärka arbetet inför en framtida liknande händelse bör regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden samordna en revidering och harmonisering av krisberedskapsplanen och den katastrofmedicinska beredskapsplanen för att tydliggöra hur dessa ska interagera med varandra. I detta arbete bör regionstyrelsen också säkerställa att inköpsprocessen och varuförsörjning ingår. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden bör även i samråd tydliggöra beslutsstrukturen för en extraordinär respektive allvarlig/särskild händelse och kommunicera en gemensam bild av ansvar och befogenheter. I detta sammanhang bör regionstyrelsen analysera hur krisledningen påverkat regionstyrelsens samordnande roll och rollen som ägare. Det behöver, som revisionen tidigare pekat på, bland annat tydliggöras vad det i praktiken innebär att produktionsutskottet och LISAB har ansvar för strategisk samordning som är viktigt även i ett krisläge. Regionstyrelsen bör också säkerställa att nämnder/styrelser följer fullmäktiges krisberedskapsplan samt tydliggöra om de lokala planerna ska beslutats av nämnd/styrelse eller ledning.

Region Stockholm har ansvar för länsplanen för transportinfrastruktur och har en organisation för att hantera länsplanearbetet. För att utveckla arbetet vidare menar revisionen att det är viktigt att tydligt planera effektiva sätt för samverkansarbete och att vara tydlig med vad som förväntas av deltagande förvaltningar. Det skulle enligt revisionen även underlätta för de i arbetet involverade förvaltningar att i god tid kunna planera sitt arbete och avsätta resurser.

Räkenskaper

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att delårsrapporten för Region Stockholm inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed.